

Toets flora en fauna

Oude Tilburgsebaan te Dorst

Datum : 2 mei 2016
Projectnummer : 16-0128
Opdrachtgever : Kleijngeld Vastgoed Ontwikkeling bv
Energieweg 8E
5145 NW Waalwijk
Opgesteld door : E.J.F. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen de bestaande bebouwing te slopen op de gronden van de manege en op de gronden van Verhulst aan de Oude Tilburgsebaan te Dorst. Hiervoor in de plaats worden nieuwbouw woningen gerealiseerd. In verband met de planologische procedure is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. Door middel van de toets Flora- en faunawet wordt in beeld gebracht of deze plannen strijdigheid opleveren met de Flora- en faunawet en hoe eventuele strijdigheid met deze wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor de EHS worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een tabel van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten

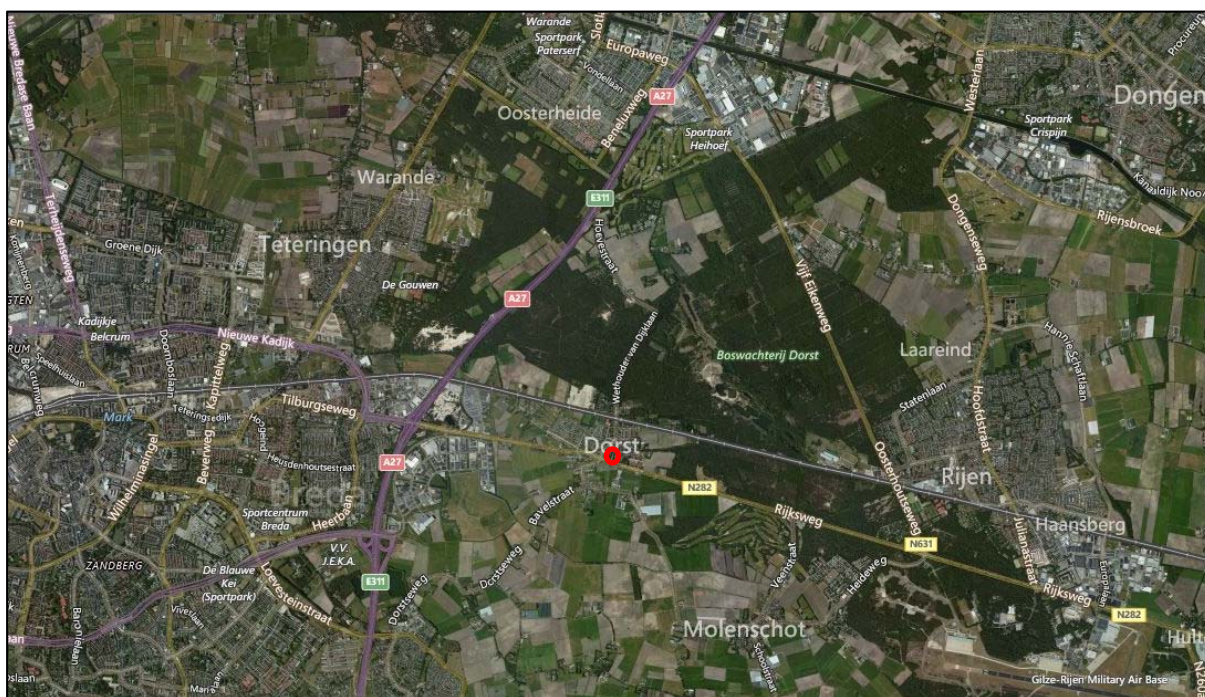
hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Dorst, gemeente Oosterhout. Het plangebied bestaat uit het terrein van een voormalige manege en de naastgelegen boerderij met bijgebouwen. De gebouwen van de voormalige manege zijn reeds gesloopt. Het terrein bestaat uit braakliggende grond. Op het naastgelegen terrein staan een oude boerderij, een schuur en een open kapschuur. De boerderij heeft een rietenkap welke is afgedekt met plastic. De schuur en de kapschuur zijn bedekt met golfplaten. Het grootste deel van dit terrein is verhard. De schuur, kapschuur en het terrein worden gebruikt voor caravan opslag. Het oostelijke deel bestaat uit een ruig grasland. Op de grens tussen beide terreinen staat een houtsingel. Eveneens staat een houtsingel op de westgrens van het plangebied. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Figuur 2 geeft de begrenzing van het plangebied weer. Op pagina 4 staan enkele foto's van het plangebied.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de sloop van de gebouwen. Hiervoor in de plaats worden woningen gebouwd. De voorgenomen inrichting is weergegeven in figuur 3.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: BingMaps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (rode lijn) (bron: BingMaps)

Foto1. Terrein voormalige manege

Foto 2. Oude boerderij

Foto 3. Schuur

Foto 4. Kapschuur

Foto 5. Verhard terrein

Foto 6. Ruig grasland

Figuur 3. Model voor de nieuwe inrichting (bron: Bureau Verkuylen)

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 april 2016 in de middag. De weersomstandigheden waren als volgt: bewolkt, af en toe een bui, windkracht 3/4 en circa 10 °C.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek is het gehele plangebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde planten. Hierbij zijn alleen algemene plantensoorten aangetroffen. In het ruige grasland zijn onder andere de soorten kropaar, vossenstaart, ridderzuring, grote brandnetel, braam, gestreepte witbol en bezembrem aanwezig. Mogelijk komen in dit grasland een of enkele beschermde plantensoorten voor van FFtabel 1, zoals grasklokje of gewone vogelmelk. In de houtsingels binnen het plangebied komt mogelijk de brede wespenorchis (FFtabel 1) voor. Gezien de kenmerken van het plangebied en de ligging binnen de bebouwde kom is het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten van FFtabel 2 en 3 redelijkerwijs uit te sluiten.

Met de voorgenomen plannen zullen mogelijke groeiplaatsen van beschermde plantensoorten van FFtabel 1 verdwijnen. Voor soorten van FFtabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

4.2 Amfibieën

Volgens gegevens van RAVON en het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) komen in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voor: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle FFtabel 1), Alpenwatersalamander (FFtabel 2), vinpootsalamander en boomkikker (beide FFtabel 3).

Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, ontbreekt voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Het is aannemelijk dat het plangebied landhabitat vormt voor de algemene amfibieënsoort gewone pad (FFtabel 1). Gezien de kenmerken, het gebruik en de ligging binnen de bebouwde kom is het voorkomen van zwaarder beschermde soorten amfibieën van FFtabel 2 en 3 binnen het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten. Voor deze soorten ontbreekt geschikt biotoop in het plangebied.

Met de voorgenomen plannen wordt het landhabitat van gewone pad (FFtabel 1) verstoord en (deels) vernietigd. In de nieuwe situatie kan deze soort weer landhabitat vinden in de tuinen bij de nieuwe woningen. Voor soorten van FFtabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

4.3 Vogels

Uit het veldbezoek is gebleken dat algemene vogelsoorten foerageergebied kunnen vinden binnen het plangebied. De bomen en struiken binnen het plangebied bieden broedgelegenheid voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende algemene vogelsoorten waargenomen in het plangebied en de aangrenzende tuinen: merel, koolmees, tjiftjaf, ekster en houtduif. In de directe omgeving van het plangebied blijven bomen en struiken behouden. Hierdoor blijft broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten aanwezig. Derhalve is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd. Indien bomen en/of struiken worden verwijderd of gesnoeid als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden. Door bomen en/of struiken buiten het broedseizoen te rooien/snoeien, kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermd nest voorkomen: steenuil, kerkuil, huismus en gierzwaluw. Tijdens het veldbezoek is het gehele plangebied geïnventariseerd op (sporen van) jaarrond beschermde nesten. Hierbij zijn geen (sporen van) vaste rust- of verblijfplaatsen aangetroffen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat de gebouwen niet geschikt zijn voor nestplekken van gierzwaluwen. De dakrand van de schuur is hiervoor te laag. De kapschuur biedt geen gaten en openingen die geschikt zijn voor gierzwaluw. Doordat het dak van de boerderij is afgedekt met plastic zijn hier geen plekken waar gierzwaluwen een nestopening kunnen vinden. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen huismussen waargenomen. Aangezien het veldbezoek is uitgevoerd in het actieve seizoen van huismussen, had bij de aanwezigheid van nestplekken deze soort aangetroffen moeten zijn in het plangebied. In het plangebied zijn geen sporen van verblijfplaatsen van uilen aangetroffen. Bovenstaande in ogenschouw genomen kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat jaarrond beschermde nesten in het plangebied aanwezig zijn.

4.4 Zoogdieren

Het plangebied kan functioneren als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals egel, mol, konijn, en algemene muizensoorten. Met de voorgenomen plannen wordt het leefgebied van deze soorten verstoord en (deels) vernietigd. In de nieuwe situatie kunnen deze soorten weer leefgebied vinden in de tuinen bij de nieuwe woningen. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Er hoeven zodoende voor deze soorten zoogdieren geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Gezien de kenmerken, het gebruik van het plangebied en de ligging binnen de bebouwde kom is het uit te sluiten dat zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3 in het plangebied voorkomen.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en watervleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied van vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig. De bomen in het plangebied bevatten geen holtes die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De gebouwen in het plangebied bieden mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben onder andere achter boeiboorden, in kieren bij kozijnen

en loodslabben of tussen balken in de kapschuur. De dieren hebben aan een kleine opening of spleet voldoende om in te kruipen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn, zal sloop van de gebouwen leiden tot vernietiging hiervan. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Dit nader onderzoek dient middels meerdere onderzoeksronden te worden uitgevoerd gedurende de periode half mei tot en met eind september. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing nodig is en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, mieren, kevers en slakken. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een samenvatting van de conclusies.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. Daarnaast komen mogelijk enkele plantensoorten van FFtabel 1 in het plangebied voor. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied/de groeiplaats van deze soorten vernietigd wordt. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Er hoeven zodoende voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig. Algemene vogelsoorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bomen en struiken in het plangebied. In de omgeving blijven voldoende bomen en struiken aanwezig die als broedgelegenheid kunnen dienen. Indien de bomen en struiken buiten het broedseizoen worden gerooid/gesnoeid, worden negatieve effecten op broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. Uit het veldbezoek is gebleken dat de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels zijn uit te sluiten.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig. De gebouwen in het plangebied bieden mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Verblijfplaatsen van deze dieren zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of verblijfplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk aanwezig zijn in het plangebied. Op basis van de resultaten van het nader onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten optreden en welke vervolgstappen nodig zijn.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Planten	FFtabel 1	Groeiplaats	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied en broedgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden gevolgd	Rooien/snoeien van bomen en struiken uitvoeren buiten broedseizoen
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek mei t/m september

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + www.vlindernet.nl
- + www.telmee.nl
- + www.zoogdierverseniging.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.ravon.nl
- + www.waarneming.nl